

EEN RUNDJEN UMME

Nieuwsbrief van de
Stichting Kerk- en Fietspaden Sinderen e.o.

NUMMER 10 | JULI 2018

Van het bestuur

Met deze nieuwsbrief, inmiddels de tiende uitgave, bedanken en informeren wij weer onze donateurs, sponsors, grondeigenaren bij de paden, onze vrijwilligers en verder allen die onze paden kennen en waarderen.

In 2017 zijn we begonnen met groot onderhoud aan de paden. Een flinke klus, maar we zijn zeer tevreden over het resultaat tot nu toe. U leest er alles over in deze nieuwsbrief. Ook laten we u kennismaken met een deel van onze vrijwilligers en is er weer iets te lezen over natuur en landschap langs onze paden.

Inmiddels hebben we naast paden ook het nodige groen in beheer. Zo zijn in februari de elzen en wilgen langs de Ziegenbeek en de Vierkempe voor het eerst geknot. De takken worden versnipperd door melkveehouder Pennings en gebruikt als bodembedekking in zijn vrijloopstal, waar ze composteren. Voor het maaien van de groenstrook tussen het Keizersbeekpad en de Keizersbeek hebben we een jaarlijkse overeenkomst met Waterschap Rijn en IJssel. Het maaisel wordt met een opraapwagen afgevoerd en verwerkt op de biologische melkveehouderij van de familie Veldhorst. Dit hebben wij nu twee jaar naar tevredenheid van het Waterschap uitgevoerd. Afgelopen zomer heeft het Waterschap een fietstocht georganiseerd die ook over het Keizersbeekpad leidde. Hier mochten wij uitleg geven over ons deel in het project 'Verbetering beekwaliteit met aanleg Keizersbeekpad' aan de

medewerkers van het Waterschap, die hun waardering uitspraken voor onze inzet bij aanleg en onderhoud van het pad.

Naast het onderhoud van de paden zijn wij in het najaar begonnen met herstel en opwaardering van een voormalig bakhuis tot een uitblaasplek en informatiepunt voor onze stichting. Met de fietspadenstichtingen in de regio hebben wij jaarlijks een bijeenkomst, zo ook in 2017. Dit wordt georganiseerd door de Stichting Achterhoek Toerisme en is bedoeld om van elkaar te leren en praktijkervaringen uit te wisselen. Meer over beide onderwerpen verderop in deze nieuwsbrief.

Een uitbreiding van het Sinderense padennet was in 2017 niet aan de orde. Wel zijn we achter de schermen bezig met nieuwe plannen, hiervoor zijn keukentafelgesprekken gevoerd. In een volgende nieuwsbrief volgen hopelijk meer details hierover.

Nogmaals onze hartelijke dank aan alle donateurs, sponsors, grondeigenaren en natuurlijk alle vrijwilligers. Samen maken jullie het mogelijk dat heel veel mensen fietsplezier kunnen beleven op onze paden. We bedanken ook diegenen die bij de Rabobank Club Actie op ons hebben gestemd. Dit brengt ons ieder jaar weer een mooi bedrag dat we in de kerkenpaden kunnen investeren.

Met vriendelijke groet,
Dolf Wisselink, voorzitter

IN DIT NUMMER:

- Van het bestuur
- Ontmoet onze vrijwilligers:
Team Vierkempe en Keizersbeekpad
- Snijden, schaven, walsen
- Vrijwilligersnieuws
- Vrijwilligersdag 2017
- Koeienoog
- Laat de zwaluwen maar komen
- Houd Sinderen vrij van Jacobskruiskruid
- Regionaal kerkenpadenoverleg
- Uitblaasplek in voormalig bakhuis Sinderenseweg
- Contactgegevens

Stichting kerk- en fietspaden
Sinderen & omstreken

Team Vierkempe en Keizersbeekpad, v.l.n.r.:
Jan Hengeveld, Joop Lammers, Henk Nobel,
Hans Jansen (achter het stuur), Johnny Wildenbeest
en Jan Hendrik Varenhorst.
Niet op de foto: Wim Bruggink, Henk Aalbers,
Johan Westerveld en de koffiedames Diny Lammers
en Annie Westerveld.

Johnny Wildenbeest: "Ik kwam erbij nadat vrijwilliger Arie Nijman wegviel. Ik vind het leuk, gemoedelijk. Ontspannen ook. Dom werk wil ik het niet noemen, maar ... Je doet het met elkaar, dat maakt het mooi."

Hoe hebben jullie het werk georganiseerd?

Rayonhoofd Joop Lammers: "We doen het onderhoud één keer per maand op zaterdagochtend, van 9-12 uur. Van medio april tot medio oktober. Dan doen we vooral het schoffelen, afharken, kanten bijhouden, bosmaaien en snoeien. Ook maaien twee man de bermen langs het Keizersbeekpad. Dat gebeurt ook tussendoor nog een keer, elke twee weken. Dan maait Hans Jansen en ik voer het gras af. Het maaien langs de Vierkempe gebeurt ook tussendoor. Naast het pad hebben we ook het nodige landschapsonderhoud. Er is een meidoornhaag die twee maal per jaar geknipt moet. Afgelopen winter hebben we 60 wilgen langs het pad geknot. En dan is er nog het maaien van de oevers van de Keizersbeek. Daarvoor hebben we afspraken met het Waterschap, die maaien vanuit de beek en helpen met het afvoeren. Afgelopen jaar waren dat vier opraapwagens maaisel, die gaan naar melkveehouder Wim Veldhorst die het gebruikt als strooisel in de stal".

Dat klinkt als best veel werk voor negen man. Is het wel te doen?

Jan Hengeveld: "Eigenlijk is het vooral de eerste keer na de winter en de laatste keer aan het eind van het seizoen veel werk. Tussendoor valt het wel mee, zeker als iedereen er is." Johnny Wildenbeest: "Wij werken natuurlijk verschrik-

kelijk hard. Als het moet ook 's avonds. We hebben wel eens 's avonds in het pikkedonker staan schoffelen. Aan het eind van het seizoen. Toen moest het af!". Jan Hendrik Varenhorst: "In het donker gaat het wel een stuk sneller dat schoffelen ..."

Henk Nobel: "Ik geloof dat Hans en Joop de afgelopen drie weken zo'n beetje elk dag hier aan het werk geweest zijn. Dat is voor mij niet haalbaar." Hans: "Ja, dat klopt, maar dat was voor het groot onderhoud aan het Ziegenbeekpad. Dat was inderdaad veel werk." Joop: "We gaan nu de kanten vaker snijden zodat we de paden beter op breedte houden. Dat scheelt als het goed is veel werk."

En krijgen jullie genoeg waardering?

Hans: "Ja, twee feestavonden per jaar! Ook veel waardering van mensen die voorbijfietsen, dat is mooi." Jan Hendrik: "Dan roepen ze: Goh, wat doen jullie nuttig werk. En dan roepen wij terug: Ja, wij voeren een taakstraf uit!"

Hans: "Over waardering gesproken, die heb ik zeker voor de koffie. Zonder koffie zou het niet gaan!" Jan Hendrik met een grijns: "Het eten is ook eigenlijk belangrijker dan het werk. Normaal beginnen we daar altijd veel eerder mee. Alleen vandaag laten we ons van onze beste kant zien." Johnny: "Ik wil trouwens maandagavond die kanten van het pad nog wel afmaken. Want het is nu niet af." Joop: "Wij komen wel helpen, alleen is er ook niks aan". Johnny: "Ja, dat kan wel zijn maar dan gebeurt er tenminste wat!"

Snijden, schaven, walsen... groot onderhoud aan de paden

Na de winterperiode van 2017 zijn we in de tweede helft van april weer begonnen met het reguliere onderhoud van de paden.

Dat betreft het maaien van de bermen en de paden onkruidvrij houden. Enkele delen van het Welsinkpad vertonen ieder jaar nogal wat spoorvorming. Dit ontstaat door fietsverkeer in de opdooiperiode. Ook was het Welsinkpad aanzienlijk versmald door oprukkende bermbeegroeiing. Daarom zijn we begonnen met het insnijden en verwijderen van de grasranden. Hiermee is de padbreedte weer teruggebracht naar de oorspronkelijke 1,5 meter.

Aansluitend is op een deel van het pad de aanwezige dikke leemlaag weggehaald en vervangen door padvast. Dit is een halfverhardingsmengsel, afkomstig van de zandwinning in Netterden. Het is dus ma-

De freesmachine die we hiervoor inzetten werd voorheen gebruikt op een tennisbaan en hebben wij geschikt kunnen overnemen. Zo heeft het grootste deel van het Welsinkpad bijna tot aan het Meurspad een nieuwe deklaag gekregen. Tot nu toe lijkt het een aanzienlijke verbetering.

Na het Welsinkpad is ook op het Geurinkpad en de Vierkempe de overtollige bermbegroeiing verwijderd. Zodoende is ook op deze paden de breedte teruggebracht naar de oorspronkelijke 1,5 meter. Dit voorjaar is voor het Ziegenbeekpad dezelfde opwaardering uitgevoerd als voor het Welsinkpad, want ook hier was veel insporing.

Dit was een aanzienlijke klus waar een aantal vrijwilligers vier weken lang veel werk aan heeft gehad. Hoewel gepensioneerd waren ze deze weken vaak vijf dagen per week aan de slag. Hiervoor onze grote dank!

Vrijwilligersnieuws

Afgelopen seizoen is Jan Sevink na verhuizing naar Gendringen gestopt als vrijwilliger. Hij is vanaf het begin bij ons actief geweest. We bedanken hem - en in het bijzonder zijn vrouw - voor alle foto's en filmmateriaal die zij in de loop der jaren voor ons hebben gemaakt.

Inmiddels is Henk Knuvers toegetreden tot onze gelederen. Hij gaat beginnen bij de groep Geurinkpad/Ziegenbeekpad. Welkom Henk!

teriaal uit onze eigen regio, in tegenstelling tot wat we eerder gebruikt hebben. Vervolgens is het gehele pad van een extra deklaag fijn padvast (0-8) voorzien. Met het opbrengen van de nieuwe deklaag is tegelijk weer het gewenste profiel aan het pad gegeven, dat wil zeggen vanuit het midden naar de zijkanten aflopend. Voor een goede hechting is de bovenlaag van het pad ongeveer 2 cm gefreesd voordat de nieuwe deklaag is aangebracht.

Vrijwilligersdag 2017

Jaarlijks organiseren we een vrijwilligersdag als blijk van waardering voor de inzet van onze vrijwilligers.

Dit jaar waren we door vrijwilliger Henk Aalbers uitgenodigd voor een bezoek aan de Natuurbegraafplaats Slangenburg waar hij werkzaam is. Op een zeer warme dag in mei vertrokken zo'n 40 vrijwilligers op de fiets naar de Slangenburg. Hier gaf Henk Aalbers een enthousiaste rondleiding. Voor begraven in de natuur is steeds meer belangstelling. Met een eeuwigdurend graf dat niet wordt geruimd, in een bloemenweide of tussen bomen en varens, wordt de overledene letterlijk teruggegeven aan de natuur. De graven zijn onderdeel van een nieuw natuurgebied dat bij kasteel Slangenburg wordt ontwikkeld. Wandelpaden, bankjes en de mooie omgeving maken het een bijzondere plek.

De terugtocht ging via een andere route langs sluis De Pol aan de Oude IJssel in Gaanderen, waar koud bier en versnaperingen gezien de temperatuur heel welkom waren. Na afloop was het nog gezellig naborrelen bij Bulsink in de schaduw.

Grote koeienoog

Wie 's zomers wel eens over het Geurinkpad fietst, is het misschien opgevallen dat daar tegenwoordig grote planten staan met oranje-gele bloemen, die er eerder niet voorkwamen.

Ook langs de Vierkempe komen ze voor. Dit is het grote koeienoog (*Telekia speciosa*), een vaste

Henk Aalbers geeft uitleg op natuurbegraafplaats De Slangenburg

plant uit de composietenfamilie. De plant komt van nature voor in Zuidoost-Europa, in het noorden van Turkije en in de Kaukasus op natte, voedselrijke grond langs beken en rivieren.

In West- en Centraal-Europa is de plant ingevoerd als sierplant en later verwilderd. De plant wordt 100-150 (maximaal 200) cm hoog en heeft een wortelstok. De plant vermeerderd zich ook via zaailingen. Het grote koeienoog bloeit van juni tot augustus met 2-8 bloemen per stengel. De bloemen zijn met een doorsnede van 6-8 cm opvallend groot en grof. De krans heeft een goudgele en het hart een bruinachtig gele kleur. Later verkleurt het hart naar donkerbruin en de bloem lijkt dan op een koeienoog, waar *Telekia speciosa* haar naam aan heeft te danken.

Grote Koeienoog (*Telekia speciosa*), onder met bruinend hart

boven: Jacobskruiskruid | onder: Sint-Janskruid

Laat de zwaluwen maar komen

Het gaat niet zo goed met de boerenzwaluw in Nederland. Afgelopen jaar hebben wij de hand weten te leggen op een aantal oude elektriciteitspalen uit Duitsland. Om de zwaluw te helpen is afgelopen winter een grote A-paal geplaatst langs de Vierkempe bij Joop Lammers, waar nog wel zwaluwen zijn. Hopelijk kunt u de vogeltjes daar komend jaar zien zitten. Johnny Wildenbeest was ons hierbij behulpzaam met een kraan, waarvoor onze dank. Ook zijn er twee A-palen met draad geplaatst bij de familie Peppelman aan de Vriezelaar (omgeving Schothorstpad).

Houd Sinderen en omgeving vrij van Jacobskruiskruid

In de omgeving van Sinderen vinden we steeds vaker Jacobskruiskruid. Deze plant is zeer giftig voor paarden en andere zoogdieren. Alle delen van dit kruid bevatten zeer giftige stoffen die ongeneeslijke leverschade veroorzaken. Jacobskruiskruid (een composiet of asterachtige) is te herkennen aan de kroon: deze bestaat uit vele bloemhoofdjes die dicht op elkaar op de bloembodem staan. De bloemhoofdjes zijn gereduceerd en lijken daardoor op afzonderlijke kroonblaadjes. Verwar Jacobskruiskruid niet met Sint-Janskruid. Deze laatste hoort tot een andere familie, heeft maar vijf kroonbladen en heeft een geneeskrachtige werking. Deze moet dus juist blijven staan. Het is nodig om Jacobskruiskruid direct te bestrijden om verdere verspreiding te voorkomen. Werkgroep Groen op Sinderen heeft een fol-

der uitgebracht waarin duidelijk omschreven staat hoe de plant bestreden moet worden: uitsteken, verbranden en vooral niet maaien (maaïen zorgt voor extra zaadproductie). De folder is te vinden op: <https://www.sinderen.com/2018/03/18/sinderen-moet-vrij-van-jacobskruiskruid/>.

Regionaal kerkenpaden-overleg mei 2017

Ook dit jaar zijn alle kerkenpadenclubs in de regio door Stichting Achterhoek Toerisme uitgenodigd voor een bijeenkomst. Dit vindt beurtelings plaats in Zieuwent, Beltrum, Harreveld, Lievelde, Mariënveld, Halle-Heide, Meddo, Sinderen, De Heurne en Zwolle (bij Grolle). Elke plaats is meestal door twee personen vertegenwoordigd. Sinderen zou dit jaar gastheer zijn.

Het dagprogramma is vaak in twee delen. Als het weer goed is eerst op de fiets om het plaatselijk fietspadnet te verkennen. Tijdens de fietstocht is er tekst en uitleg door de club die gastheer is. Tegen het middaguur zijn we weer bij het startpunt, waar soep en broodjes klaar staan. De agenda voor de middag kent vaste punten: de planning voor nieuwe paden en het onderhoud van bestaande paden. Daarbij worden positieve en negatieve bevindingen gedeeld onder het motto 'wat kunnen we van elkaar leren'. Verder worden de subsidiemogelijkheden besproken. In de rondvraag doet elke club kort verslag van wat men in het afgelopen jaar heeft gerealiseerd.

Sinderen hoefde dit keer weinig te doen: Achterhoek Toerisme had een bezoek aan de Zandwinning in Netterden geregeld. De laatste jaren wordt er steeds meer padvast (gebroken grind)

gebruikt bij de aanleg van nieuwe paden. Dit is een product dat in Netterden gewonnen en gebroken wordt.

Voorafgaand aan dit bezoek startten wij in het bezoekerscentrum Min40Celsius te Varselder. Dit museum stelt vele fossielen uit de Netterdense zandwinning ter bezichtiging. In een zaaltje bij het museum kwam eerst de reguliere agenda aan de orde en daarna een presentatie over de ijstijd. De ijstijd heeft enorm veel invloed gehad op het ontstaan van ons landschap. Na de presentatie volgde een rondgang langs alle fossielen en reconstructies van dieren die uit de zandwinning naar boven zijn gekomen.

Hierna bezochten we de zandwinning zelf. Daar wordt met grote zuigers zand en grind uit de bodem gewonnen. Dat gebeurt heel modern. Met satellietplaatsbepaling en sonarapparatuur wordt het winproces gestuurd en bewaakt, zodat oeverlijnen en taluds ontstaan conform de voorschriften uit de vergunningen. Alles wat naar boven komt wordt met grote zeef- en sorteerinstallaties gereinigd, op grootte gescheiden en bewerkt tot eindproducten. Een bijna constante stroom van grote opleggers vervoert al deze producten naar de klanten. In groepen werden we door medewerkers rondgeleid langs en over de enorme installaties van de zandwinning. Het was een indrukwekkende en leerzame rondleiding.

Omdat Sinderen er zo erg makkelijk mee weggekomen was, mogen wij dit jaar nogmaals de regioday organiseren.

Uutbloasplek in voormalig bakhuis Sinderenseweg

In de kom van Sinderen staat een monumentale kastanjeboom met daaronder een oud huisje. Hoe oud boom en huisje precies zijn is niet bekend. Er zijn foto's uit 1934 waarop beide te zien zijn en waarop de boom al volwassen is.

Het huisje, een voormalig bakhuis, werd gebruikt als opslagruimte. De muren zijn op diverse plekken gescheurd doordat de wortels van de kastanjeboom deze van onderen omhoog duwen. Onze stichting heeft samen met de familie Groot Nibbelink, eigenaar van het huisje, een plan gemaakt om het op te knappen en in te richten als rust- en informatiepunt voor fietsers en wandelaars. Het huisje ligt aan het fietsknooppuntennetwerk tussen de nummers 55 en 93. Ook begint ter plaatse een half verhard pad dat iets verderop uitkomt op het Ziegenbeekpad. Een aantal vrijwilligers is al begonnen om het bakhuisje onder handen te nemen. Er is ruimte gemaakt onder de fundering rondom de wortels van de boom, zodat deze de muren hopelijk niet langer omhoog duwen. Vrijwilliger Leo Pennings heeft ervoor gezorgd dat alle scheuren in de muren zijn gerepareerd en het stucwerk weer glad is. Arie Lettink gaat nieuwe ramen plaatsen en het bakhuisje van binnen en buiten schilderen. Joop Lammers heeft nieuwe luiken gemaakt. Zowel binnen als buiten gaan we banken plaatsen en er komen informatieborden met daarop informatie over Sinderen, historie, kasteel Sinderen, Ziegenbeek en dergelijke. En uiteraard een overzichtskaart van onze fietspaden.

Stichting Kerk- en Fietspaden Sinderen e.o.

Kasselderstraat 4a,
7065 BW Sinderen

T: 06 23 23 05 58

E: kerkenpadensinderen@gmail.com

Bent u nog geen donateur?

Dan wilt u dit vast wel worden,
vraag onze donateursfolder aan:
kerkenpadensinderen@gmail.com

U kunt voor meer informatie terecht
bij een van onze bestuursleden:

- Dolf Wisselink – voorzitter
- Gert Boesveld – secretaris
- Erik Hiddink – penningmeester
- Joop Lammers – PR
- Madelon Ankersmit – 2e secretaris
- Marjon Groot Nibbelink – lid

Honden aan de lijn! Honden kunnen drager zijn van de Neospora bacterie, die abortus bij rundvee kan veroorzaken. Houd uw hond dus aan de lijn en neem uitwerpselen mee.

